

МИШУРА АНГЕЛІНА, здобувач вищої освіти,
ОВДІЮК ОЛЕНА, к.е.н., доцент кафедри економіки, менеджменту,
маркетингу та готельно-ресторанної справи,
Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах глобалізації та динамічної зміни законодавства, ефективність управління підприємницькою діяльністю визначається не лише рівнем прибутку, а й здатністю бізнесу адаптуватися до жорстких вимог фінансової прозорості. Зокрема, податковий менеджмент та фінансовий моніторинг на сьогодні виступають не лише допоміжними функціями бухгалтерії, а стали стратегічними інструментами забезпечення життєздатності підприємства в цілому.

У сучасній системі корпоративного управління податковий менеджмент виступає фундаментом фінансового планування [1]. Рівень фінансової стійкості суб'єкта господарювання безпосередньо залежить від того, настільки якісно організовано процеси оподаткування, оскільки вони забезпечують баланс між комерційною діяльністю та фіскальними зобов'язаннями [4]. Структурна роль податкового менеджменту як невід'ємного елемента загальної системи управління підприємством представлено нижче.

Головний пріоритет у цій сфері полягає у розробці та впровадженні такої податкової стратегії, яка б дозволяла гармонізувати фіскальне навантаження з досягненням максимальних фінансових показників [1]. Практична реалізація цього напряму передбачає виконання низки завдань:

- стратегічне та оперативне податкове планування;
- формування оптимальних методик ведення обліку;
- систематичний аудит правильності і повноти розрахунків із бюджетом;
- мінімізації потенційних податкових загроз та аналіз ефективності обраних методів управління.

Паралельно з цим, фінансовий моніторинг спрямований на оперативну ідентифікацію змін у грошових потоках для запобігання зловживанням під час розподілу капіталу. Належний рівень проведення такого моніторингу є запорукою не лише стабільності окремого бізнесу, а й економічної та національної безпеки держави в цілому [2]. З огляду на це, модернізація систем моніторингу в поточних умовах є надзвичайною актуальним питанням.

Останніми роками вітчизняна система фінансового контролю демонструє активну трансформацію. Провідну роль у цьому процесі відіграє Держава служба фінансового моніторингу України [3], яка наділена повноваженнями національно і фінансової розвідки. Статистика підтверджує інтенсивність цієї роботи:

1. З початку функціонування відповідних аналітичних комплексів було опрацьовано понад 16,8 млн звітів про фінансові транзакції;

2. Тільки протягом 2024 р. кількість оброблених повідомлень перевищила 1,75 млн. одиниць (рис. 1).

3. Аналіз даних за період з 2021 року свідчить про стабільне зростання інтенсивності інформування з боку суб'єктів моніторингу [3].

Подібна тенденція підтверджує, що подальша цифровізація є закономірною та необхідним кроком. Використання новітніх технологічних рішень дозволить підвищити якість контролю, забезпечити прозорість операцій та суттєво оптимізувати витрати, пов'язані з традиційним паперовим документообігом [2].

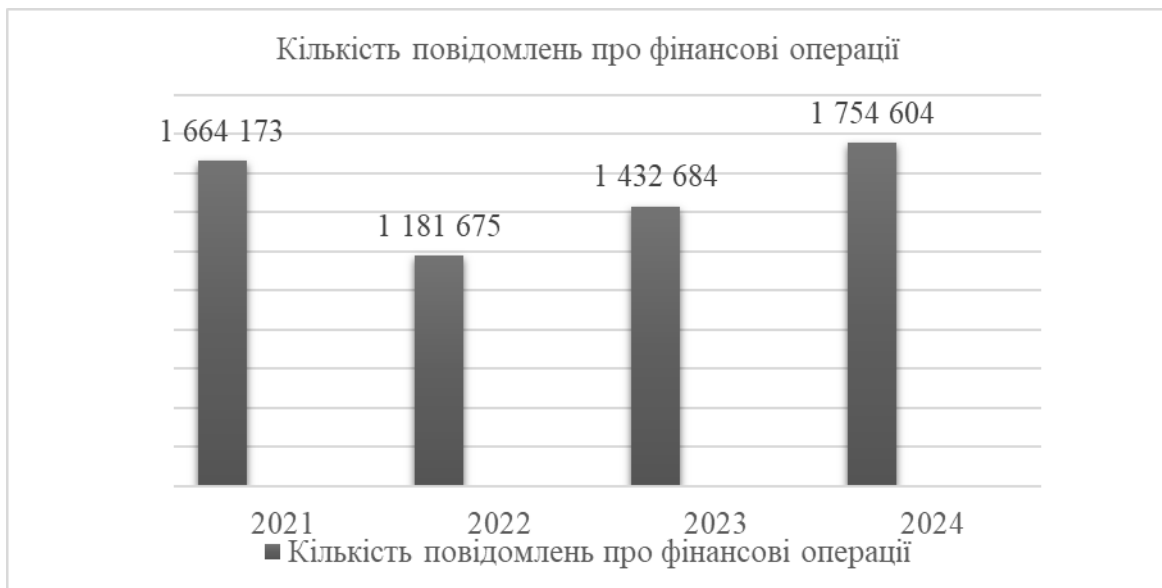

Рис. 1. Динаміка інформування про фінансові операції 2021-2024 рр.
Джерело: [3].

Автоматизація податкового менеджменту і фінансового моніторингу трансформує контроль у систему випереджального ага ризиків, що мінімізує витрати бізнесу та зміцнює економічну безпеку держави [1, 2].

Отже, ефективне поєднання податкового менеджменту та фінансового моніторингу є фундаментальною умовою забезпечення фінансової безпеки та стійкості сучасного підприємства. Податковий менеджмент надає можливість оптимізувати податкове навантаження завдяки легітимним інструментам планування, безпосередньо впливаючи на обсяг чистих грошових потоків та інвестиційну привабливість бізнесу. Водночас, інтеграція процедур фінансового моніторингу гарантує прозорість господарських операцій, мінімізує ризики залучення підприємства до неправомірних схем та запобігає санкціям з боку регуляторів. Таким чином, синергія цих процесів перетворює управління податками та фінансовий контроль з технічних функцій на стратегічний інструмент управління ризиками, що забезпечує довгострокову життєздатність підприємства в умовах динамічного правового та економічного

середовища.

1. Гринчук Ю.С., Гринчук В.Ю. Податковий менеджмент в системі управління підприємством. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 3. С. 125-128. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/2370>
2. Дропа Я.Б., Тесля С.М., Піхоцька М.Р. Розвиток системи фінансового моніторингу як складової частини формування ефективного контролю й безпеки в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 37. С. 35-43. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-37-5>
3. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. *Gov.ua. Державні сайти України*/ URL: <https://fiu.gov.ua/> (дата звернення 17.03.2026).
4. Ромашова Я. В. Корпоративний податковий менеджмент як важіль економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Bi/2009_11_2/77-78.pdf.

